

KOD UCZNIĄ		

KONKURS WIEDZY O MAZOWSZU

dla uczniów szkół podstawowych
województwa mazowieckiego

II ETAP SZKOLNY

17 MARCA 2020

Instrukcja

Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.

W zadaniach z odpowiedziami: A, B, C, D lub P, F zaznacz znakiem jedną poprawną odpowiedź, otaczając ją kółkiem, np.:

☐ B. lub ☐ F

Jeśli się pomylisz, błędną odpowiedź przekreśl i zaznacz inną odpowiedź, np.:

☒ B. lub ☒ A. lub ☒ F ☐ P

Pozostałe zadania wykonaj zgodnie z poleceniami. Odpowiedzi starannie zapisz w wyznaczonych miejscach. Możesz korzystać z kalkulatora prostego i lupy.

Na wykonanie wszystkich zadań masz 90 minut.

Powodzenia!

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ SPRAWDZAJĄCY		
Maksymalna liczba punktów	40	100%
Uzyskana liczba punktów		
Podpis przewodniczącego		

Mapa do zadań 1.–2.

Zadanie 1. (0–3)

Na podstawie mapy uzupełnij tabelę. Do opisów dopasuj odpowiednią miejscowość lub odpowiedni obiekt spośród podanych w ramce.

*Leszno, Muzeum Dworu Polskiego, cmentarz w Palmirach,
Ruska Kępa, Sieraków*

	Opis	Nazwa miejscowości lub obiektu
1.	Pierwotna puszcza z najcenniejszym obszarem chronionym (w tym bagna) w ramach rezerwatu ścisłego.	
2.	Miejsce, gdzie przy południowej granicy Kampinoskiego Parku Narodowego rośło najgrubsze drzewo w Polsce.	
3.	Mały rezerwat przyrody znajdujący się nad Wisłą i obejmujący łągi wierzbowo-topolowe.	

Zadanie 2. (0–1)

Odległość w terenie w linii prostej między Twierdzą Modlin a cmentarzem w Palmirach to 7,5 cm. Jaka jest odległość rzeczywista między tymi obiektami? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A.** 7 km 500 m
B. 10 km 500 m
C. 12 km 450 m
D. 13 km 200 m

Miejsce na obliczenia:
(Obliczenia nie podlegają ocenie)

[illegible]

Zadanie 3. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Sztuczny zbiornik wodny powstały w latach sześćdziesiątych XX wieku w wyniku spiętrzenia wód Bugu i Narwi to

- A. zbiornik Mokre Łąki.
- B. Jezioro Zegrzyńskie.
- C. Jezioro Żabie.
- D. zalew Borki.

Zadanie 4. (0–3)

Zaznacz trzy prawidłowe odpowiedzi dotyczące Kampinoskiego Parku Narodowego.

- A. Jedyne w Europie park narodowe leżące w bezpośrednim sąsiedztwie stolicy państwa.
- B. Na jego obszarze w naturalnym środowisku występują żubry.
- C. Park wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Przyrodniczego UNESCO.
- D. Polodowcowy krajobraz z potężnymi głazami narzutowymi.
- E. Doskonale zachowane pasma wydm śródlądowych i obszary bagienne.

Zadanie 5. (0–2)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie spośród 1.–3.

Gleby na terenie Mazowsza nie są zbyt żyzne. Dominują

A.	mady,	czyli	1.	gleby o bardzo dużej zawartości próchnicy nadające się do najbardziej wymagających upraw.
			2.	gleby występujące na piaskach pokrytych lasem sosnowym, o małej zawartości próchnicy.
B.	gleby bielcowe,		3.	gleby utworzone z warstw osadów naniesionych przez rzekę.

Zadanie 6. (0–3)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Na wschodzie województwo mazowieckie obejmuje obecnie część ziemi łomżyńskiej.	P	F
2.	Łowicz i Rawa Mazowiecka nigdy nie znajdowały się na terenie Mazowsza.	P	F
3.	Obecny teren województwa mazowieckiego obejmuje na południu ziemię radomską.	P	F

Zadanie 7. (0–2)

Uzupełnij zdanie. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

Za panowania króla A/B, dwór królewski został przeniesiony z C/D.

A. Zygmunta III

C. Gniezna do Warszawy

B. Zygmunta Augusta

D. Krakowa do Warszawy

Zadanie 8. (0–2)

W poniższej informacji zostały podkreślone słowa, które wymagają wyjaśnienia. Przyporządkuj każdemu podkreślonemu słowu właściwe wyjaśnienie spośród podanych (A–C).

Właściwy proces inkorporacji Mazowsza rozpoczął się dopiero w drugiej połowie XV wieku i postępował stopniowo do lat dwudziestych XVI wieku. W 1462 roku wygasła linia księcia mazowieckiego Władysława I. Po śmierci jego małoletnich synów Siemowita VI i Władysława II, rządzących w niedziale, ich dzielnice przejął król polski Kazimierz Jagiellończyk, toczący wówczas wojnę trzynastoletnią z zakonem krzyżackim. Były to dzielnice z ośrodkami w Rawie, Gostyninie i Sochaczewie oraz w Bełzie. Jako ostatnią włączono do Korony dzielnicę sochaczewską w 1476 roku.

Wyjaśnienia:

A. W dawnej Polsce wcielenie do Korony pewnych obszarów jako jej części składowych.

B. Zacieśnianie współpracy gospodarczej między regionami oraz więzów międzyludzkich i akceptacja wspólnych wartości i norm.

C. Zbiorowa własność nieruchomości w rodzinie i wspólne nią rozporządzanie.

Obok słowa w tabeli wpisz literę odpowiadającą właściwemu wyjaśnieniu.

inkorporacja	
niedział	

Zadanie 9. (0–1)

Dokończ zdanie, wpisując nazwę odmiany językowej charakterystycznej dla Mazowsza.

Specyficzna odmiana języka charakterystyczna dla Mazowsza to

.....

Zadanie 10. (0–2)

Uzupełnij zdania. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

Na zdjęciu znajduje się **A/B**. Budowla ta została wzniesiona w stylu **C/D**.

A. Zamek w Czersku

C. gotyckim

B. Zamek w Płocku

D. romańskim

Zadanie 11. (0–2)

Zabezpieczony bagnistymi rozlewiskami rzek zamek [...] został wzniesiony na „surowym korzeniu”. Za czasów księcia Siemowita III powstał cały kompleks zamkowy w postaci regularnego czworoboku (o wymiarach 48 na 57 metrów) murów obwodowych. Budowa domu wielkiego (pałacu książęcego) rozciągającego się na całą szerokość zamku oraz budowa (lub nadbudowa) dwóch kolistych wież zlokalizowanych w wolnych narożnikach muru były już dziełem Janusza I.

1.

2.

Uzupełnij zdanie. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

Informacje zawarte w tekście dotyczą **A/B**, który został przedstawiony na fotografii **C/D**.

A. zamku w Liwie

C. 1

B. zamku w Ciechanowie

D. 2

Zadanie 12. (0–3)

Pałac murowany został wybudowany przez Kazimierza Czartoryskiego przed 1730 r. Powstał na miejscu dworów drewnianych. W latach 1769–1770 gruntowny remont obiektu przeprowadził Michał Fryderyk Czartoryski, syn Kazimierza. W pałacu gościli, m.in.: król Stanisław August Poniatowski, Tadeusz Kościuszko oraz wybitni twórcy oświecenia: Franciszek Karpiński, Julian Ursyn Niemcewicz, Franciszek Dionizy Kniaźnin. W 1798 r. właścicielem pałacu stała się Izabela Czartoryska, a od 1921 r. był on rezydencją biskupa i siedzibą kurii diecezjalnej. Od początku II wojny światowej do 1944 r. pałac był siedzibą Wehrmachtu, następnie zaś został spalony i odbudowany w 1950 r. Od tego roku służył jako siedziba władz i administracji państwowej i samorządowej. W 1960 r. pałac przeszedł remont, a w latach 2005–2006 został gruntownie odrestaurowany przez nowego właściciela.

Uzupełnij zdania. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

Pałac, o którym mowa w tekście to **A/B** i znajduje się w **C/D**. Obecnie jest siedzibą **E/F**.

A. pałac Ogińskich

B. Dom Polonii

C. Siedlcach

D. Pułtusku

E. Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego

F. Akademii Finansów i Biznesu

Zadanie 13. (0–1)

Pomnik Electio Viritim

Na obszarze dzisiejszych terenów tego miasta stoi pomnik Electio Viritim upamiętniający wybory władców Polski w drodze wolnej elekcji. O jakie miasto chodzi? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. Płock
- B. Radom
- C. Warszawa
- D. Ciechanów

Zadanie 14. (0–2)

Przeczytaj opisy, a następnie wskaż twórcę związanego z opisanym obiektem. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

14.1. Muzeum Romantyzmu w Opinogórze zostało otwarte w 1961 r. W jego skład wchodzi kilka obiektów usytuowanych na terenie 22-hektarowego parku krajobrazowego: neogotycki pałacyk z lat 40. XIX w. i neogotycki budynek oficyny dworskiej. Od 2008 r. w parku stoi dwór, w którym można oglądać wystawy: „Malarstwo polskie epoki romantyzmu” oraz ekspozycję napoleońską. Poza terenem parku zwiedzać można Kościół z kryptą grobową, w której pochowany jest jeden z najwybitniejszych twórców romantyzmu, jego rodzice i dzieci.

- A. Adam Mickiewicz
- B. Zygmunt Krasiński
- C. Cyprian Kamil Norwid
- D. Jan Kochanowski

14.2. Stawisko było nie tylko domem pisarza, ale także ważnym miejscem spotkań wielu artystów, zwłaszcza literatów i muzyków. Współtwórca słynnej grupy poetyckiej Skamander napisał tu swoje najważniejsze utwory prozatorskie i zbiory poezji. Wnętrze Stawiska zachowało swój pierwotny charakter ze zbiorami malarstwa i innych dzieł sztuki, z meblami, sprzętami oraz przedmiotami tzw. codziennego użytku. Do dzisiaj w nienaruszonym stanie znajduje się gabinet pisarza, biblioteka, sypialnia, pokój gościnny, hall wejściowy i klatka schodowa.

- A. Bolesław Prus
- B. Jarosław Iwaszkiewicz
- C. Krzysztof Kamil Baczyński
- D. Aleksander Świętochowski

Zadanie 15. (0–2)

*Mazowsze. Piasek, Wisła i las.
Mazowsze moje. Płasko, daleko –
Pod potokami szumiących gwiazd,
Pod sosen rzeką.*

15.1. Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W zacytowanym fragmencie wiersza Krzysztofa Kamila Baczyńskiego *Mazowsze* nie ma

- A. porównania.
- B. metafory.
- C. wyliczenia.
- D. epitetu.

15.2. Na podstawie zacytowanego fragmentu wiersza sformułuj zdanie, które będzie opisem mazowieckiego krajobrazu.

.....
.....
.....

Zadanie 16. (0–3)

W powiecie zwoleńskim, w gminie Policzna na Równinie Radomskiej znajduje się muzeum poświęcone jednemu z najważniejszych poetów polskich. Mieści się ono w murowanym dworze Jabłonowskich pochodzącym z XIX wieku. Tam, gdzie rosła słynna lipa wspominana w utworach poety, stoi pamiątkowy obelisk. Pierwsza ekspozycja została otwarta w 1961 r. Przed dworkiem znajduje się pomnik poety wykonany w 1980 r.

Dokończ zdania. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

Muzeum, o którym mowa w tekście, poświęcone **A/B** znajduje się w **C/D**. Poeta pozostawił po sobie ogromny dorobek literacki, m.in. **E/F**.

A. Janowi Kochanowskiemu
B. Adamowi Mickiewiczowi

C. Sycynie
D. Czarnolesie

E. pieśni, fraszki, treny
F. powieści, ballady, nowele

Zadanie 17. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

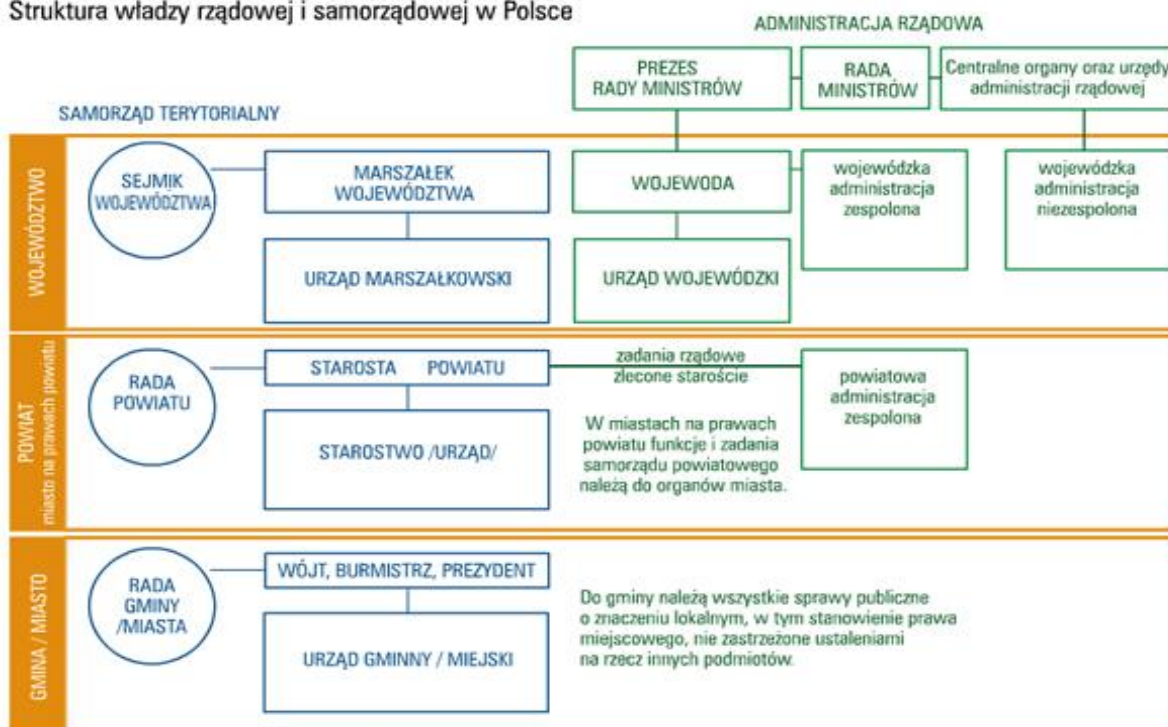
Przedstawiona na zdjęciu ławeczka upamiętnia poetę Władysława Broniewskiego i znajduje się w

- A. Płocku.
- B. Radomiu.
- C. Ostrołęce.
- D. Ciechanowie.

Zadanie 18. (0–3)

Schemat do zadania 18.

Struktura władzy rządowej i samorządowej w Polsce

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	W gminach miejsko-wiejskich odpowiednikiem prezydenta miasta jest burmistrz.	P	F
2.	Władzę wykonawczą w powiecie sprawuje zarząd powiatu, na czele którego stoi starosta.	P	F
3.	Władzę uchwałodawczą na terenie województwa sprawuje marszałek województwa.	P	F

Zadanie 19. (0–3)

Uzupełnij notatkę. Wpisz właściwe uzupełnienia wybrane spośród podanych w nawiasach.

Marszałkiem województwa mazowieckiego jest
(Adam Struzik / Rafał Trzaskowski), a wojewodą – Konstanty Radziwiłł, którego powołuje
..... (prezes rady ministrów / prezydent
RP). W województwie mazowieckim jest pięć miast posiadających status miasta na prawach
powiatu. Władzę uchwałodawczą w nich sprawuje
(rada miasta / rada powiatu).

Źródła tekstów pisanych i ikonograficznych wykorzystanych w zadaniach:

www.pl.wikipedia.org
<https://www.wikimedia.org/>
<https://www.slaskie.pl/>
<http://muzeumromantyzmu.pl/o-muzeum-2/>
<http://www.stawisko.pl/>
<https://plock.wyborcza.pl/>
<https://wolnelektury.pl/>
<https://www.mazovia.pl/>
<https://polska-org.pl/>
<http://www.siedlce-zwiedzanie.pl/>
<https://www.uph.edu.pl/uczelnia/>